

Posamezne številke

Navadne Din 1.—, ob nedeljah Din 2.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razve nedelje in praznikov, ob 18. uri a datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 18.—, za ino- mesno D 26.—, dostavljen na dom D 19.—, na izkaznice D 18.—, ineratni po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA", MARIBOR, Jurčičeva ulica številka 4.

Posamezne številke

Navadne Din 1.—, ob nedeljah Din 2.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4. L. nad- stropje. Telefon interurb. št. 278. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4. prilije, desno. Tele- fon št. 24. — SHS poštnoštevalni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne odira. — Rokopis se ne vrne.

Naslov:

Ljubljana

Maribor, petek 11. aprila 1924.

Leto: V. — Številka: 84.

Sej skupščine ne bo več.

Koncem avgusta nove volitve.

BEOGRAD, 10. aprila. (Izv.) Seja narodne skupščine, ki bi se imela vršiti jutri, danes ni bila sklicana in se ne bo vršila. Zatrjuje pa se v radikalnih krogih, da bo verifikacija radičevskih mandatov izvršena v začetku prihodnjega tedna. V opozicijskih krogih seveda vedno bolj prevladuje mnenje, da veri-

fikacije ne bo pred velikonočnimi prazniki.

Po mnenju vladnih krogov je mogoč iz sedanje situacije samo en izhod. Razpust narodne skupščine in razpis volitev Narodna skupščina bi bila v tem slučaju razpuščena še le koncem maja) koncem avgusta pa bi se v ustavnem roku vršile volitve.

Porazni utis Koroščeve avdiience.

Korošec se udal — v božjo voljo.

BEOGRAD, 10. aprila. (Izv.) O pomenu in namenu avdiience gg. dr. Korošca in Hrasnice doznava Vaš poročevalce sledeče: Dr. Korošec in Hrasnica sta prosila za sprejem na dvoru, da obrazložita kralju mnenje vodstva opozicijskega bloka glede političnega položaja in rešitve krize. To sta storila v sporazumu z Davidovičem. Tekom avdiience pa sta imela priliko se seznaniti z materijalom, ki ga je zbrala vlada o delovanju g. Radića v inozemstvu. Predloženi materijal je tako tehten, da sta bila oba po lastni izjavi zelo deprimirana. Zlasti dr. Korošec je bil po vpogledu v dokaze o podrobnem delovanju Radića v tujini, kakor je sam izjavil, zelo užalosten. Zato se tudi v tem razpore- ju ni maral sestati z ostalimi poslaniškimi tovariši, da bi tem lažje nemote-

mo premislil vse, kar je videl in slišal. Situacija se je v opozicijskem bloku zelo spremenila. Po poročilu dr. Korošca in Hrasnice je vodstvo bloka opustilo vsako nado na prevzem vlade.

Dajstvo pa je, da se je dr. Korošec pogajal z radikali glede vstopa v vlado. Stavil pa je pogoj, da vstopi v vlado le skupno z dr. Spahovimi muslimani in to le, ako Pribečević izstopi iz vladne koalicije. Pašić mu je na to odvrnil, da on ne bo žrtvoval samostojnih demokratov na ljubo dr. Korošcu, pa se tudi ne zavovarjal z bosanskimi muslimani na ljubo Spahovcem.

Ker se je dr. Korošec poizkus, priti pred volitvami na vlado, ponesrečil, se je zopet oprijel opozicijskega bloka, ki bo vsaj formalno obstojal še dalje.

Dr. Korošec dementira, Radičevci tajne.

BEOGRAD, 10. aprila. Dr. Korošec najodličneje dementira vesti, da bi se bil pogajal z radikali in da bi mu bil kraj pokazal pobotnice Radičeve. Trdi, da o tem sploh ni bilo govora v avdienci. Glede pogajanj z radikali pa sploh ne smatra za vredno odgovarjati, češ, da je on eden izmed glavnih zastopnikov opozicijskega bloka. O njegovi lojalnosti napram bloku ne more biti govora zlasti sedaj ne, ko se je blok oprostil Pribečevića. (Ta dementi je vse- kakor zelo — voden! Op. ur.)

BEOGRAD, 10. aprila. (Izv.) V radičevskem poslanskem klubu je napravilo poročilo dr. Korošca in Hrasnice zlasti v prvem trenutku globok utis in slišati je bilo ostre besede proti Radiću. Šele tekotom dneva se je vplivnejšim članom kluba posrečilo, zabrisati utis in splošno ogorčenje. Proti večernu so postali Radičevci mirnejši ter zatrjevali, da so prepričani, da so pobotice o visokih zneskih, ki jih je Radić sprejemal iz Rusije, mistifikacije in falzifikati. — (Menda tako, kakor so bile izjave Radičeve, ki jih je sam potrdil, falzifikati! Op. ur.)

ploatacijo ljudskih instinktov, niso uvideli, da se nahajajo pod sugestijo človeka, ki je prava nesreča za Hrvate. Šele v zadnjem času se začinjajo oči odpirati. Šele danes uvidevajo — kakor na pr. »Obzore« — da bi posebna hrvatska republika bila bolj madžarsko-italijanska-mego hrvatska. Šele zdaj se jim svita, da je Radić vedno in povsod tisti, ki pokvari sporazum. Zda j tudi uvidevajo, da so s tako neiskreno taktiko kot je prihod Radičevcev v Beograd, napravili največ usluge svojim nasprotnikom. Danes, ko dežujejo nove izjave Radića, polne protislovij in neoljalnosti napram državi, znači taka taktika prilivanje olja-k plamenu nezaupanja in nesporazuma. Dasi je docela izključeno — kar je dobro povedal Seaton Watson, ki sicer simpatizira s federalisti — da bi se zapadne države vmešavale v naše notranje zadeve, še Radić vedno tiči v inozemstvu, dirigira hrvatsko politiko z Dunaja in v isti sapi, ko zanikuje lojalnost, zahteva, da se ma da vpliv na jugoslov. državne razmere! Je li to realna politika in sploh politika?

V najvažnejšem trenutku, ki bi naj odločil pofa neke nove (?) državne politike, je moral poseči vmes drugi ustavni činitelj — kralj — in dokazati voditeljem opozicijskih strank, zakaj ni mo-

goče napraviti države odvisne od milosti in nemilosti Radića. Sam kralj, ki je v teh dneh pokazal, koliko polaga na u-stavnost in parlamentarizem, je predložil opoziciji dokumente Radičevega izdajstva. Ne izdajstva ustave in režima, temveč izdajstva države same. Nikjer na svetu, v nobeni državi, bi odgovoren činitelj ne mogel in ne smel pospeševati razkroja države, reda in miru, ki ga pripravlja Radić. Kraljevo vseskozi parlamentarno in demokratično gesto bi napravili v danem slučaju tudi Masaryk, Millerand, Collidge in vsi drugi predsedniki republik, vsak ministrski predsednik in minister, da, vsak patriot.

S tem so dana pota razvoju bližnjih političnih dogodkov, s tem je rešeno tudi vprašanje volilnega mandata. Najsi- bodo mnenja sicer taka ali taka, od Radića in protidržavnih elementov ne sme biti odvisna usoda one države, ki jo je treba celo in neporušeno ohraniti bodo- čim zdravjšim, politično zrejšim ro- dovom. Radičeva zmedenost in klepeta- vost je samo zjasnila politično obzreje. Kdor se ni spoznal ogromne razlike med dvema državnima nazoroma — unitari- stičnim in separatističnim — jo lahko zdaj spozna. Naj se Hrvati zahvalijo svojemu voditelju, da se v novi državi to, kar ne bi smeli biti.

Poročilo ekspertov o nemških plačilih predloženo.

Dober utis v Parizu in Bruslju. — V Berlinu se zde številke previsoke.

PARIZ, 10. aprila. Listi javljajo iz Bruslja, da je poročilo ekspertov na- pravilo na tamošnje oficelne kroge do- ber utis. Obstojta upanje, da bo poročilo ustvarilo praktično podlago za rešitev reparacijskega problema. Ker pa je bilo poročilo v Londonu sprejeto z neugod- jem, se v Bruslju tudi e prikriva, da se bodo pri prihodnjih pogajanjih med posameznimi državami pokazale nove težkoče. Upajo pa, da se bo našel sprav- ljiv kompromis.

PARIZ, 10. aprila. »Matine« poroča, da so oficelni krogi Quai d'Orsay s poro- čilom komisije izvedencev zelo zado- voljni.

PARIZ, 10. aprila. Reparacijska ko- misija bo imela v petek sestanek, na katerem se bodo izmenjala mnenja gle- de poročila ekspertov.

WASHINGTON, 10. aprila (Reuter). Vladni krogi odklanjajo sodbo poročil izvedencev pred popolnim študijem do- kumentov. Ne skrivajo pa nade, da bodo zavezniki sprejeli predloge, ki jih vse- buje poročilo.

BERLIN, 9. aprila. (Wolff). V Berli- nu se smatra poročilo izvedencev, v ko- likor se je zanj izvedelo, kot podlaga za diskusije. V obče pa se misli, da so šte- vilke previsoke, ker predpostavljajo ra- stšo prosperiteto nemškega gospodar- stva.

POVOLILNO DIVJANJE V ITALIJI.

RIM, 9. aprila. Danes in večeraj je bila naklada opozicijskih listov pri eks- pediciji zažgana. Tudi fašistovski tisk obsoja to škodovanje fašistovskega u- gleda ter zahteva takojšnjo odpravo te- ga počenja. — Iz različnih mest poročajo o napadih, ki so naperjeni de- loma napram fašistom, deloma napram opoziciji in njihovim listom ter organi- zacijam. V Florenci je bil odstavljen fa- šistovski župan, ki je dal povod za poru- šenje nekega katoliškega doma.

Sodba v kijevskem procesu.

MOSKVA, 9. aprila. (Wolff). Po 18- dnevi razpravi je bila danes v kijev- skem procesu izrečena sodba proti čla- nom tkzv. akcijskega centra. Štirje obtoženci so bili obsojeni na smrt, ostali pa na kazen izgube svobode od 1 do 10 let. En obtoženec je bil oproščen.

Eksplodija v delavski baraki.

DUNKIRCHEN, 9. aprila. (Havas). Vsel eksplodije v neki delavski baraki je bilo 6 oseb ubitih. Verjetno je, da je nastala nesreča vsled neprevidnega ravnanja z razstrelivimi snovmi.

Borza.

Zurich, 10. aprila (Sklepní tečaj.) Pariz 3460; Beograd 7.10; London 24.69; Praga 17; Italija 25.30; New-York 568.50; Dunaj 0.008060.

Zagreb, 10. aprila. (Sklepní tečaj.) Pariz 485—490; Svica 1416—1426; London 349—352; Dunaj 0.1129—0.1149—50; Praga 238.50—241.50; Italija 356.65—360.65; New-York 80.50—81.15.

Drama hrvatske politike.

(I-us) Maribor, 10. aprila.

Poizkus, da si Hrvati ustvarijo v ju- goslovenski državi tak položaj, ki bo v skladu z njihovimi zgodovinskimi tradi- cijami, gospodarskimi potrebami in po- litičnimi težnjami, postaja uprav dra- matičen. Hrvatske zajedničarje, ki po- leg pristašev bivše hrvatsko-srbske koa- licije, sedaj po večini demokratov, tvo- rijo politično in kulturno najzrelejšo plast naroda, je razkropil lokavi Radić s svojo kmečko demagogijo. Namesto da bi vztrajali na načelih državnega in narodnega jedinstva, ki so jih prizna- li v aktu ujedinjenja in s poznej- šim sodelovanjem v beograjski vladi in da bi med hrvatskim ljudstvom svojo politiko zagovarjali, so se uklonili kme- čkemu demagogu, imitatorju Stambulij- skega. Mnogi izmed vodilnih politikov Hrv. zajednice so se prelevili v zagri- zene separatiste in republikance in so pisali žokljive pamflete i proti Srbom i proti sami državi. Poprej je bil njihov pokrajinski federalizem političen pro- gram, ki bi se dal izvesti brez škode za državno jedinstvo, če bi ga zahtevale tudi druge pokrajine in ako bi se poka- zalo, da je taka ureditev samo pot k prepotrební konsolidaciji nove države. Poslej je postal nekaj drugega: hrvatski federalizem je vsled svoje združitve z radičevskim pokretom, s svojo kapitu- lacijo pred zdemagogiziranimi »republi- kanskimi« masami postal istoveten z državnim separatizmom. Republika ni bila vprašnje dobre ali slabe dinastije, temveč geslo nove, nezavisne države, ki naj razveljavi državni akt 1. decembra 1918. Hrvatski zajedničarji so se okužili z zmedo, ki je zavladala med kmečkimi masami vsled Radičeve dobro preraču- njene demagogije. Na Hrvatskem so se dogajali pojavi, ki jih ne moremo raz- sumeti, če ne uvažimo velikega pomena sugestije mas. Politiki, ki so se morali zavedati, zakaj, kako in s kom so vodili politiko pred vidovdansko ustavo in ki imajo dolgo politično preteklost, so iz nekega resentimenta odobrvali naj- bedastejšo Radičovo izjavo. V teh izja- vah so bila protislovja, ki jih je lahko opazil vsak šolar. Nemogućnosti, ki jim v normalnih razmerah ne bi nasedel no- ben količkanj politično verziran človek. Od Radića ustrahovana hrvatska inteli- genca se je trudila, da bi mislila o po- litički tako kot misli »republikanski kmeč«, večerajšnji oboževalec avstrijskih cesarjev in nadvojvod. Verjela je v u- speh proshulih memorandumov, v uspeh parlamentarne abstinence, v uspeh Ra- dičeve inozemske akcije, v izpremembo mednarodne situacije, ki so jo tudi pri- čakovali pristaši ančien regimaa na Madžarskem, v Avstriji, v Nemčiji in drugod. Verjela je, da bo nekdo drugi priboril Hrvatom tako stališče, da bo odtehtalo srbske zasluge za novo drža- vo. Verjela je, da jim bodo tujci ustvari- li samostojno hrvatsko republiko! Ne- verjetna je bila moč predsodkov, ki so ležali kakor mrena na hrvatskih očeh in jim branili vpogled v politično real- nost! Težko je razumeti, kako so se mo- gli hrvatski politiki udajati takim na- dejam in kako so mogli tako globoko u- toniti v mržniji. Neverjetno je, da po- litički, ki so daleko sposobnejši od Radi- ća, ki pa jim manjka Radičeva aktiv- nost in sposobnost za demagoško eks-

Politične vesti.

Razpust skupščine sredi maja. Včeraj 9. tm. se je situacija precej razčistila. Sklenjeno je, da se razpusti skupščina in izvrše nove volitve. Volitve bo vodila koalicijska vlada Pašič-Pribičević. Da bo razvoj dogodkov šel v to smer, je bilo jasno takoj po včerajšnji avdijenci g. dr. Korošca, ki se je v zadnjem hipu hotel priključiti vladni koaliciji. Popoldne so bili v avdijenci Pašič, Pribičević, Ninčič in Jovanović. Poročilo vlade, da je nadaljno delo v skupščini nemogoče in da so volitve zlasti z ozirom na povsem novo politiko nekaterih strank potrebne, je vzel kralj na znanje. Sredi maja se sestane skupščina in formalni seji, na kateri bo prečitan kraljev ukaz o razpustu in o razpisu novih volitev. V opozicijskem bloku vlada konsternacija.

Združitev SKS z Radičevimi strankami. Že pred tednom smo objavili vest, da je bil eden voditeljev SKS g. Dobnik pri Radiču na Dunaju in se je pogajal z njim glede skupnega nastopa SKS in Radičeve stranke pri prihodnjih volitvah. G. Dobnik do danes tega ni dementiral in bo torej vest odgovarjala resnici, v kolikor se namreč tiče dejstva, da se je ponujala SKS po g. Dobniku. Ali jo bo Radič prišlo vzeti pod okrilje, je drugo vprašanje. Sicer pa tudi zadnji »Kmetijski list« od 9. tm. odkrito dela propagando za združitev SKS z Radičevimi, ko pravi: »Zaradi tega je treba z vsa silo pospešiti čimprejšnjo združitev Srbske zemljoradniške stranke z Hrvatsko republikansko seljaško stranko in našo Slovensko samostojno kmetijsko stranko«. Se že veselimo trenutka, ko se bodo razni odličniki SKS objemali z Radičevimi in njegovimi republikanskimi brati.

Vesti o klerikalnih pogajanjih z radikali za hrbtom opozicijskega bloka dobivajo vedno konkretnjšo obliko. Zagrebški nemški list, ki v ostalem služi blokaški politiki, tudi potrjuje to vest in pravi, da se je govorilo celo o razdelitvi ministrskih mest. Klerikalci so zahtevali zlasti ministrstvo za socialno politiko. Gotovo je, da so klerikalci že danes pripravljeno prekiniti zveze z Davičevićem, Radičevimi in Spahom, ako se jim prepusti v eksploatacijo Slovenija in če radikali takoj pretrgajo zveze s Pribičevićem.

Ne daju se više zavaravati. Pod tem naslovom poroča čakovski »Glas Medjimurja i Zagorja« od 9. tm., kako ljudstvo v Medjimurju, pa tudi v Zagorju pričinja zapuščati Radiča. »Laz je rodila radičevština, laž je i zakon«, tako pravijo ljudje in se po petletnih blodnjah odpovedujejo Radičevemu evangelju, uvidevši, da je vse laž, kar so mu govorili Radičevi agenti. List navaja tudi konkretne slučaje: V Sivici, veliki medjimurski občini, so imeli Radičevci dozdej trdno zaslanbo. Ta dni je zapustil Radiča tajnik radičevske organizacije Lovro Hajduković, obč. starešina, in se odkrito priključil demokratski stranki. Njegovemu zgledu so sledili mnogobrojni kmetje. List navaja 19 imen kmetov, ki so poleg Hajdukovića prestopili k demokratom. O enakih pojavih se poroča listu iz varždinske županije ter iz drugih krajev Medjimurja in povdarja, da prihaja čas, da se zruši kula laži, koju so Radičeva agenti krog pet godina gradili. Razveseljiva znamenja!

Mali republikanski prepisavci. G. Roman Bende, lastnik, izdajatelj, glavni in odgovorni urednik »Murske Straže« se odločno brani proti očitku, da bi kopiral Radiča v borbi za »slovenstvo, človečanstvo in republiko«. Radičevega »Slobodnega doma« — pravi — sploh ne pozna, ker ni prejel dozdej niti ene številke, torej ni mogel tudi nič prepisati. Njemu so vzor večji državnik nego je Radič, on citira in eksplicira Bismarcka. Tako nam piše g. Bende v posebni noti in grozi s prekinjenjem diplomatskih odnosov, odnosno celo z vojno, radi tega smo objavili njegova pojasnila, ker smo »mirotvorni in človečanski«.

Wie die Tschechen in Deutsch-österreich geschützt werden. Pod tem naslovom poroča »Cillier Zeitung« iz Linca, da so tam Čehi priredili Smeta-

novo slavnost, da so jih nemški nacionalci hoteli napasti in da je policija Nemce s silo raztirala, pri čemur je bilo več lahko in težko ranjenih. Tako — modruje »Cillier Zeitung« nato — se ščitijo narodne manjšine v Avstriji, in vprašuje: »Ist etwas ähnliches bei uns denkbar?« Seveda je »denkbar«, ljuba »Cillier Zeitung«. Samo napni malo svoj spomin in se boš spomnila, kako je zaradi provokatorične — in ne samo kulturne, kakor je bila Smetanova v Linca — nemške slavnosti v Celju lani g. Hribar poslal nad Slovence vojaštvo in orožništvo, dalje kako vsako nemško prireditelj v Mariboru štiti cel korдон policije itd. — in če bo tvoj opešani spomin vendarle si mogel vpoklicati te dogodke, boš končno priznal, da je to tudi pri nas v še veliko večji meri ne le »denkbar«, ampak tudi gotovo dejstvo.

Demisijo je podal zagrebški veliki župan dr. Cimić. Govori se, da bo njega naslednik dr. Zucconi, bivši odvetnik v Pulji. Tudi v Sloveniji se izvrše spremembe.

Represalije proti Rumuniji. Z ozirom na to, da so rumunske oblasti pred predajo naravnost izropale vse kraje, ki so po znanem sporazumu pripadli naši državi, namerava vlada izvesti napram Rumuniji represalije s tem, da ji ne izroči Žombolje prej, predno Rumunija ne plača oškodovanim uradno ugotovljene odškodnine, povzročene o priliki evakuacije.

Masarykov obisk v Sinaji. »Narodni List« poročajo, da je predsednik ČSR Masaryk obvestil rumunsko vlado in dvor, da bo meseca junija oficijelno posevil rumunski kraljevski par v Sinaji. V to svrhu se vrše že priprave za oficijelni sprejem.

Po volitvah v Julijski Krajini. V sled klerikalnega izdajstva in besedolomstva je propadel pri volitvi glavni jugoslovenski kandidat dr. Wilfan in sta izvoljena dr. Besednjak in dr. Stanger. Klerikalci so namreč zadnje dni pred volitvami uprizorili divjo agitacijo proti Wilfanu in so rotili volilce, naj oddajo preferenčne glasove za »krščansko-socialne kandidate«. V sled tega je dobil dr. Wilfan manj preferenčnih glasov nego dr. Besednjak in dr. Stanger. V političnih krogih vlada veliko razburjenje. Domnevajo, da bo odstopil dr. Stanger svoj mandat na korist dr. Wilfanu. Poroča se povrh, da je glavna komisija v Trstu v kljub protestu slovenskega člana dr. Slavika razveljavila 1817 slovenskih glasov iz Trsta in okolice, ker je baje bila lipa na listi narobe tiskana.

Grški kralj se noče odreči. Iz Bukarešte javljajo, da je grški kralj izdal na grški narod proglaš, kjer sporoča, da se ne odreče prestolu, pododanem po svojih prednikih.

Dnevna kronika.

Važne gospodarske odredbe. Demokratski minister pravde je končno uredil vprašanje kompetence sodišč, ki je povzročalo zlasti v Sloveniji naravnost katastrofalni zastoj. Spori v vrednosti do 6250 D bodo v bodoče spadali pred okrajno sodišče, pravde v vrednosti do 31.500 D pred posameznega sodnika zbornih sodišč in še le višji zneski pred senat. Druga važna odredba se nanaša na zakon o taksah. Doslej so bili podvrženi plačevanju takse tudi trgovski zaključki. Na zahtevo demokratov se je sprejela v finančni zakon določba, da so vse trgovske kupoprodajne pogodbe (trgovske zaključki) oproščene plačevanja takse. Naredba je stopila v veljavo s 1. aprilom. To sta za gospodarske kroge dva brez dvoma izredno važna uspeha, ki so jih dosegli demokratje.

Ureditev vprašanja slovenskih železničarjev. Minister saobračaja dr. Popović je takoj po prevzetju portfelja vzel energično v svoje roke akcijo za ureditev presonalnega vprašanja bivših južnih železničarjev. V finančnem zakonu si je izposloval pooblastilo za prevodbo ter je odredil, da se izvršijo priprave za izenačenje. Ljubljanski ravnateljstvo bo v kratkem definitivno zasodeno, nakar se bo takoj izvedla pre-

vedba. Nadalje je minister dr. Popović odredil, da se s 1. majnikom izplačajo južnim železničarjem vsi predujmi za nazaj. Kar so klerikalci in radikalcji obljubljali dolge mesece, je en sam demokratski minister rešil in uredil v par tednih.

Corrigendum! V včerajšnji notico o »poplavi Save« je popraviti v toliko, da gre za Donavo in ne za Savo.

Bela lisa na prvi strani našega lista izgleda sicer malo nenavadno, vendar pa ima svoj čisto določen namen. Mariborska tiskarna je namreč zopet za par strojev bogatejša in prednjači vsem tiskarnam v naši državi. Dobila je nedavno stroje za tiskanje naslovov na liste. Je to najnovejši izum, ki omogoča točno in hitro odpremo listov. Doslej je bilo treba naslove posebej tiskati ali pisati na lističe ter te lepiti na liste, namenjeno za odpremo s pošto. Vse to je sedaj nepotrebno, ker se naslov s pomočjo teh strojev natisne na to belo listo. S tem je tudi onemogočeno trganje naslovnih lističev z lista, kar se je tudi že dogajalo, naročniki pa so se jezili na upravo, v imenu, da jim lista ne pošilja redno. Upamo, da bo teh pritožb sedaj konec.

Žrtev alkohola. Iz Šoštanja poročajo: Posestnica Jozefa Petrič, rojena 1874, iz Lokovice, se je dne 31. marca tl. vračala v vinjenem stanju s svojim možem iz Šoštanja proti domu; gonila sta svinjo od mrjasa. V bližini doma je šla žena naprej, a morala bi skočiti čez 60 cm širok graben. Domneva se, da ji je svinja kljubovala, žena je skočila čez potok, se prebrnila in padla z levimi sencem na kamenje v potoku. Ker se ista ni vrnila, šel jo je mož čez nekaj časa iskat, a našel ženo mrtvo v jarku. Kakor se je dognalo, je postala žrtev alkohola.

Izginil. Iz Šoštanja poročajo: Ivanu Dvorniku, prevzičkarju v Dražmilju, je izplačal 26. marca njegov sin znesek po 5000 D za odstopljeno posestvo. Dne 27. marca tl. okoli 20. ure se je pa isti iz gostilne Gregorčič odstranil in neznan kam izginil. Vsa dosedanja poizvedovanja so imela negativen uspeh.

Nesreča v kamnolomu. V kamnolomu pri Sv. Florijanu blizu Rogateca se je dogodila delavcu Josipu Rovniku težka nesreča. Ker je nerodno ravnal z dinamitno patrono, mu je nenadoma eksplodirala in mu izbila levo oko. Razven tega je zadobil težke opekline na obeh rokah. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Amerikanec (izseljenec). Pod tem naslovom in pod geslom All right! je izšla v Ljubljani 1. št. »gospodarsko-strokovnega glasila izseljencev«, ki ga izdaja »izseljeniška zveza delovnega ljudstva«. Kakor nismo prijatelji propagande za izseljevanje in je v našem narodnem interesu, da se omeji na minimum, ravno tako pa tudi dobro vemo, da se val ljudskega gibanja ne da zadržati, in je zato potrebno, da se dajejo onim, ki se nameravajo izseliti, potrebna navodila. Še bolj nujno in potrebno pa je, da prinaša ta list točna in objektivna poročila glede razmer v onih deželah, kamor gre tok našega izseljevanja, da se izseljenci očuvajo pred razočaranji in težkimi materialnim in moralnim oškodovanjem. Ako bo list v tem pogledu vršil svojo dolžnost, ga moremo le tople pozdravljati.

Donavska voda udrla v tobačno skladišče. V Novem Sadu se nahaja tik ob donavski obali skladišče monopolnega tobaka. Ker je zadnje dni Donava silno narasla in so zidovi skladišča tanki in kršljivi, je voda udrla v skladišče ter uničila precejšnjo množino tobaka. Škoda še sicer ni ugotovljena, a zdi se, da je ogromna. Značilno je, da je nek državni nameščene pri tem skladišču izjavil, da država ne bo imela nikake škode, ker bo že povišala cene tobaku tako, da bo škoda poravnana.

Oropan davčni urad. V Sibeniku so neznan lopov udrl v prostore davčnega urada, razbili železno blagajno ter odnesli 93.500 D in 2904 srebrnih novcev. V sled sumnje so zaprli 6 Rusov Wranglovev, ki so stražili palačo, v kateri se je izvršil vlom. Medtem se je zadnji čas izvedelo, da sta dva Italijana isto jutro, ko je bil oroapan urad, iskala po Sibeniku avtomobil ter pobegnili z

njim do Gračaca. Sofer, ki ju je vozil, je rekel, da se na polu niso nikjer ustavili, ter da sta se na celem potu sumljivo obnašala. V Gračacu sta stopila v vlak in se odpeljala v neznan smeri.

Zakonska tragedija. Soprega Mihajla Torkušja iz Horgoša je v zadnjem času opazila, da ji njen mož ne peaveča več tiste topline in nežnosti kakor v začetku zakona, pa je zato pazila, kam zahaja in s kom se družil. Tako je neki dan doznala, da se njen mož nahaja v bližnji krčmi in da se zelo ljubeznivo razgovarja z ženo krčmarja Karla Salaj. Žena je planila v krčmo in sunila Salajevca z nožem s tako silo, da je dvomljivo, če bo ostala pri življenju.

Vlak je skočil s tira na postaji Bogojevo in nekaj vagonov se je skotalilo čez nasip. Ljudskih žrtev ni bilo, pa je materialna škoda precej velika. Obustavljen je bil tudi promet.

Snežna katastrofa v Petrogradu. Reuterova agencija je doznala iz Petrograda, da je tam vsled naglega južnega vremena nastopila velika nevarnost katastrofalne poplave. Vsi petrogradski kolodvori bodo poplavljeni, ako povodenj malo bolj naraste. Vsled težine snega se je v mestu udrla več streh, med drugimi strehe »Savremenega Teatra« in »Ljetnega Teatra«. Ti zgradbi sta popolnoma porušeni. Katastrofe so zahtevale veliko število človeških žrtev.

Dopisi.

Sv. Jurij na Pesnici. Moj, vsem dobro znani in dobromisleči prijatelj, ki mene kot svojega bližnjega ljubi kakor samega sebe, me je v svojem poročilu o tukajšnjem demokratskem shodu v 14. številki »Slov. Gospodarja« po dolgoletnem in vztrajnem brskanju po slovarju iz lastne založbe naposled vendarle odkloval s primernim in častnim nazivom »slavnik«. V dokaz, da sem resnično »slavnik«, mu povem sledečo zgodbi: Mirnega popotnika je vodila cesta mimo hiše, katero je obdajal 1/2 lat plot. Za tem plotom med grmičjem je stala majhna pasja hišica in v tej hišici je že nekaj tednov dni živelaril psiček, ki je čul na ime »Mija«. Ko dospel popotnik ob plotu vstric pasjega dema, se šema zakadi iz hišice proti popotniku tako, da treči z gobcem ob plot. Popotnik obstoji, se nasmehe in narahlo zavilhti palico. Kužek odskoči in še huje bruh svoj »av, av, av«. Popotnik stopi trdno ob plot in mu govori skozi špranjo: »Revče, božja stvarca si, pa precej neumna in povrh še strahopetna. Odpreni ti plotna vrata, da lahko skočiš do mene in se poizkusiva.« V tem, ko se popotnik norčuje iz psička, ki še vse huje bljuje svoj »av, av, av«, pride gospodinja in kliče: »To, to, no, Mija, dovolj je tvojega neumnega lajanja! In k popotniku: »Saj itak nič ne stori, samó to svojo mavado ima, da vsakega človeka oblaja.« Popotnik: »Je pač pasjega rodu in mu tega ne smemo zameriti. Z bogom, srečno!« K psičku: »Stvarca prisvojena, ti pa lajaš in lajaš še naprej: »av, av! To, to, no, Mija, je zate edino prav.« In popotnik je mirno nadaljeval svojo pot. — Ivan Robnik, »slavnik« nadučitelj.

Sv. Jurij na Pesnici. Tukajšnja obmejna šola ima v Posojilnici v Narodnem domu v Mariboru svojo zvesto dobrotnico, ki cení kulturno delo na severni meji s tem, da je že lansko leto naklonila tukajšnjemu novemu šolskemu odru 500 D, letos pa še iz svojega čistega dobička 1000 D za šolsko knjižnico. Tudi veletrgovina Vilko Weixl se je spomnila naših malčkov in jim darovala zvezke ter pisalno orodje. V imenu tuk. mladine se cení ravnateljstvu Posojilnice in g. V. Weixlu zahvaljujeta šolsko vodstvo in krajni šolski svet. — Učiteljstvo namerava še izpopolniti tukajšnji šolski oder, na katerem je šolska mladina vprizorila že celo vrsto najlepših iger in slik iz narodnega življenja, za katere se je zanimalo vse naše obmejno prebivalstvo. Radi bi zamenili papirnato zaveso s »trežno« iz blaga in sedaj papirnate stene kulis z lepenko. Z vztrajnim delom in napredkom bodo ta učiteljstvo in mladina doprinesla dokaz hvalečnosti vsem prijateljem šole, ki bodo s podporami pospeševali kulturno delo ob severni meji.

Anketa mariborskih gospodarskih krogov.

Maribor, 10. aprila.

Sinoči se je vršila v mali sobi Grajske kleti anketa mariborskih gospodarskih krogov, sklicana od Gospodarskih in političnih društev za Maribor. Povod za sklicanje ankete je dala ena zadnjih naredb bivšega radikalnega ministra za trgovino g. Kojiča, s katero se s 1. majnikom ukine oddelek ministristva za trgovino in industrijo v Ljubljani. Tako daleč bi to bilo sicer popolnoma pravilno in neoporečno, če bi si g. minister ne bil pri tem osvojil nazorov famoznega g. Saviča ter pri tem skušal iztrgati Sloveniji zadnjo samostojnost na tem polju. Analogno bi bilo, da se vse agende tega oddelka prenese na mariborsko in ljubljansko oblast oziroma velike župane. Toda naredba ministra Kojiča določa, da se morajo vse važnejše agende prenesti na ministristvo v Beograd. To, kar še po tej naredbi ostane v kompetenci velikega župana je tako brezpomembno, da o kakih samoupravi na polju obrti, industrije in trgovine ne more biti niti govora. Mesto, da bi se z osamosvojitvijo oblasti ustvarila kar najbolj široka samouprava, znači ta naredba nečuvveno kršenje obstoječih zakonov o samoupravi oblasti. V ilustraciji bodi navedeno, da se po tej naredbi namerava prenesti s kompetenco ministristva celo sejmarsstvo. Vsaka občina, ki hoče imeti dovoljenje za obdržavanje sejmov, bi morala potem vlagati prošnje na ministristvo v Beograd. Ne glede na to, da tam ni poznavalcev naših razmer, ki bi lahko presojali o potrebi in upravičenosti te ali one prošnje, bi tudi sedanji aparat ministristva,

ki že doslej ni funkcioniral, kot bi bilo želeli, vsega tega dela sploh ne zmogel. Je pa še mnogo bolj kričečih zadev. Sklenilo se je, nemudoma intervenirati pri ministru trgovine in industrije, da se ta naredba preklicuje.

Na ankti se je nadalje razpravljalo tudi o degradaciji naših železnic, zlasti proge Maribor—Ptuj—Ormož, kjer se namerava že v kratkem uvesti samo dnevni promet. Kaj bi to pomenilo za vse prizadete kraje, ki že sedaj nimajo bogznan kako sijajnih prometnih zvez, tega menda g. Jankoviči, Saviči itd. sploh ne morejo presoditi. Tudi v tem oziru se bo podvzelo potrebne korake, da se ta namera prepreči.

Sprožilo se je tudi vprašanje kompetence sodišč. Po sedaj veljavnih zakonih mora vsaka zadeva, ki presega znesek 5000 D, pred senat. Vsled tega je sodišče tako preobloženo, da sploh ni upati na rešitev kake pravde v doglednem času. Sprožilo se je nadalje še več važnejših vprašanj, tičočih se predvsem gospodarskega v naši pokrajini. Podrobnejše o tem bomo še spregovorili.

Anketa je pokazala, da naši gospodarski krogi enodušno zahtevajo čimprejšnjo in popolno izvedbo zakona o samoupravi oblasti, ki proži najsigurnejši izhod iz sedanjih kaotičnih gospodarskih prilik, nastvarjenih predvsem vsled partizanstva bivše samoradikalne vlade. Z zaupanjem zrejo gospodarski krogi v novega ministra trgovine in industrije demokrata dr. Krizmanja, ki bo brez dvoma pokazal večje razumevanje za naše težnje in zahteve. —m.

Grajski trg, Frane Bureš, Aleksandrova cesta.

Nadaljevanje predavanja o moderni umetnosti bo, kakor smo sporočili že včeraj, v torek ob pol 20. uri v prostorih Ljudske univerze. Predavatelj akad. slikar g. Fr. Stiplovšek bo uvodoma opisal posamezne stadije impresionizma, nato bo pokazal, kako je bil v umetnosti impresionizem premagan. Zatem bo seznanil slušatelje s futurizmom, kubizmom, ekspresionizmom itd. Predavanje bodo tudi topot pojasnjevale skulptorne slike.

Naša čitačica mladina. Izredno veselo vest o vedoželjnosti naše mladine nam poročajo iz Ljudske knjižnice. Kot smo že poročali, je uvedla Ljudska knjižnica radi lažjega poslovanja za mladino posebne poslovalne ure ob sobotah. V začetku je zadostovala 1 ura. Zadnje tedne pa je naval mladine tako narasel, da so morali to poslovalno uro raztegniti že od 17. do 20. ure. Zanimive so številke, kako je rasel obisk. Pred 3 tedni je prišlo po knjige 132 dečkov in deklic, pred 14 dnevi 165, minulo soboto pa že 201. Razen tega pa si izposojajo knjige za mladino še stariši, kar ni zapopadeno v gornjih številkah. V mladinskem oddelku samem je vpisanih nekaj nad 500 izposojevalcev. Ker pa izposojene knjige čitajo v rodbini še tudi vsi drugi otroci, lahko trdimo, da čita mladinske knjige naše Ljudske knjižnice gotovo nad 1000 otrok. Mladinski oddelek je vsled tega tudi čisto prazen v omarah. Kulturno delo, ki ga vrši knjižnica med mariborsko mladino, je torej nedogledno in bo rodilo časoma krasne sadove za kulturno pojmovanje v Mariboru. Kakor slišimo, izpopolnjuje vodstvo knjižnice zadnji čas najbolj ravno mladinski oddelek, kateremu bo namenila tudi večji del izkupička nabiralne akcije, ki se vrši po mestu dne 3. in 4. majnika.

Dr. Pivkove »Jablane med frontama« v Ljudski knjižnici. Prvih dveh izdaj dr. Pivkove knjig »Proti Avstriji« je nakupila Ljudska knjižnica v 22 izvodih, za katere je kazalo občinstvo toliko zanimanja, da so stalno izposojene. Zato je nakupila tudi najnovejše njegove knjige »Jablane med frontama« v 10 izvodih, ki so že vpisane v imenike in od danes naprej občinstvu na razpolago.

Tombola v korist otroški bolnici v Mariboru se vrši v nedeljo 4. majnika popoldne na Glavnem trgu, na kar že danes opozarjamo vso javnost.

Nadaljevanje II. redne seje mestnega občinskega sveta mariborskega se vrši v ponedeljek 4. aprila tl. ob 19. uri v mestni posvefovalnici. Dnevni red: Nadaljevanje dnevnega reda II. redne seje.

Iz invalidske organizacije smo prejeli: »Volksstimme« z dne 10. tm. me v dolgem članku napada ter dolži stvari, ki ne odgovarjajo resnici, ker se odgovor »Ekspozitura vojaškega likvidacijskega urada v Grazu« ki je objavljen v članku, tiče drugega invalida enakega imena. Ker mi pa čas ne dopušča, da bi odgovarjal na članek, bom vložil proti listu, ki na tako podel in hinavsko zaviti način krade ljudem čast, tožbo, kjer bo dana prilika, da mi vse to dokaže, česar me dolži. — Anton Krepek, t. č. preds. U. V. I. podružnica Maribor.

Smrt v gostilni. Višji sprevodnik Avstrije Obernosterer Rajmund iz Dunaja je prišel včeraj z vlakom v Maribor. Zvečer je šel z neko družbo v gostilno Stosir v Mlinski ulici. Ko je odšel ven, da bi poiskal stranišče, je zašel in po nesreči padel v 6 m globoko klet. Ker se Obernosterer ni več vrnil, so ga šli iskat. Po dolgem iskanju so ga našli v kleti z razbito črepinjo. Poklicana je bila takoj rešilna postaja, ki pa je ugotovila smrt.

Objem z neprijetnimi posledicami. Nek Ivan F., že predkaznovan, je nedavno popival v gostilni Anderle na Koroski cesti s posestnikom Kohlbergerjem od Sv. Križa. Ko sta zvečer šla nazaj proti notranjemu mestu, je pri Smideterjevi hiši F. objel Kohlbergerja ter mu pri tem izmaknil 850 din. in pobegnil. Včeraj so ga aretirali in mašili pri njem še 300 din. Predan je bil sodišču.

Prokleta Jugoslavija, hudič naj jo vzame... Nek Ivan T. sprevodnik na glavnem kolodvoru, je bil z ženo in 3 otroci vržen iz stanovanja. Zadnjič se je iz obupa in jeze napil ter pričel v gostilni na ves glas vpiti: »Prokleta Jugoslavija, hudič naj jo vzame, ker so me iz stanovanja vrgli!« itd. Pridržali so ga na policiji, da se potolaži.

Prijet goljuf in tat. Dne 28. marca je prišel v neko tukajšnjo lekarno nepoznan gospod ter se predstavil za g. Dularja iz Novega mesta. Prosil je magistrinjo, da bi mu preskrbela službo in je pri tej priliki hotel iz nje izvabiti denar. Isti gosp. je prišel 28. v kavarno »Central«, kjer je prosil matakario; da bi mu posodila 32 din., matakaria je prošnjo odklonila. Ker je še nadlegoval druge ljudi, so ga dne 29. marca aretirali zaradi suma v splošnem. Policija je po dolgem poizvedovanju po njegovi identičnosti dognala, da se imenuje Vladimir Malkič, da je pristojen v Novo mesto, kjer je bil hrivski pomočnik. Na vesti ima celo množino tatvin. Iskalaga je že dolgo časa žandarmarij v Zagorju, kjer je nekemu Rudolfu Bartoliniju ukradel sukno, vredno 750 din. 28. maja 1923 je ukradel Mariji Štrbenk na Grmadi, občina Trebnje, 50 din. 29. maja 1923. Francu Planinšku iz Vrhekrenja, občina Trebnje, 109 din. 30. maja 1923. trgovcu Novaku v Trebnjem 300 din. Iv. Pogačniku je izmaknil 29. maja 1923. 560 din. V Goruji Ponikvi je ukradel nekemu Florijančiču 1250 din. Več se dosedaj ni moglo ugotoviti. Ker ima na vesti še gotovo več tatvin, naj se oškodovane osebe javijo.

Ukradeno kolo. 6. aprila je bilo Ant. Belu v Stari vasi pri Vidmu ukradeno moško kolo znamke »Kinta«. Kolo je črno pleskano, z zelenimi črtami v notranjosti koles. Balansa je nekoliko navzdol obrnjena, plašči so novi. Svari se pred nakupom kolesa.

80%-ni invalid. že več mesecev radi sušice brez zaslužka, s petero malimi otroci, ki so skoro nagi in morajo brez hrane v šole, prosi usmiljena srca za podporo. Naslov v našem uredništvu. Darila sprejema tudi uredništvo »Tabora«.

Mariborski delavec I. in II. letnik kupi uredništvo »Tabora«. Poudrbe z navedbo cene na uredništvo.

Katera dobra obitelj bi dajala 2 revnima dijakoma, enemu trikrat na teden kosilo in drugemu dvakrat na teden večerjo? Pomudbe na upravo »Tabora«.

JDS.

Družabni in zabavni večer priredi Krajevna organizacija Jugoslovanske demokratske stranke v Celju dne 12. aprila 1924 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Prireditvev se vrši pri pogrujenih mizah ob sodelovanju pevskega krožka »Komsija«, sramljskega kvarteta, dramskega odseka z burko enodejanko in šaljivimi nastopi.

Zaupna sestanka JDS se vršita v nedeljo 13. tm. v Prevaljah in Mežici.

Veliki javen shod JDS v Murski Soboti. V nedeljo 23. tm. priredi srezka organizacija JDS v Murski Soboti velik javen shod v hotelu Dobray. Razpravljalo se bo o klavniškem vprašanju, ki je za Prekmurje ogromne važnosti.

Shoda s predavanji priredi demokratska stranka v nedeljo 23. tm. popoldne v Pucincih in Kupšincih.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Četrtek, 10. aprila »Hanice pot v nebesa«, ab C.

Petek, 11. aprila. Zaprtlo.

Sobota, 12. aprila: »Divji lovec«. A.

Nedelja, 13. aprila ob 15. uri 2x2=5 (kuponi). Zadnjikrat v sezoni. — Ob 20. uri »La Traviata«. Ab. B.

Ponedeljek, 14. aprila. »Mogočni prstan«. Gostovanje v Ptuj.

Gostovanje »Mogočnega prstana« v Ptuj. Narodno gledališče v Mariboru gostuje v ponedeljek 14. t. m. v Ptuj z Milčinskega narodno pravljico »Mogočni prstan«. V svrhu predpriprav je odpotoval že danes v Ptuj ravnatelj drame g. Bratina, ki delo režira. G. režiser hoče v Ptuj inscenirati »Mogočni prstan« popolnoma enostavno, primerno majhnim odrom, a kljub temu obdržati enoten, umetniški stil.

Abonent. Pri operi »Prodana nevesta« (gostovanje g. Križaja, člana zagrebške opere), ki se bo vprizorila z odličnim zagrebškim gostom še dvakrat, se lahko abonente poslužijo sledečih ugodnosti: ako se javijo abonente do sobote 12. aprila incl. pri dnevni gledališki blagajni, bodo veljale za njih navadne operne cene. Te ugodnosti veljajo za prvo predstavo za ab B, za drugo predstavo pa za ab C, D, in E.

Državnim uradnikom abonentom-gostovanje Hudožestvenikov. Hudožestveniki, svetovni dramski umetniki, bodo gostovali v tuk. gledališču sredi maja. Za to gostovanje, ki je zvezano z ogromnimi stroški, je pripravljena dati gledališka uprava državnim uradnikom abonentom popust tem večji, čimveč državni uradnikov se bo prijavilo in rez. prestora. Zato je v interesu vseh državnih uradnikov-abonentov, da medsebojno agitirajo za to izvanredno zanimivo gostovanje, ki bo udilo našemu občinstvu umetniški užitek prve vrste, kakršnega Maribor še ni doživel.

Sokolstvo.

Dramatični odsek Sokolskega društva v Ljutomeru priredi v soboto 12. aprila Linhartovo komedijo »Županova Micka« in »Oporoka lukovskega graščaka«. V pripravi pa je »Golgota«. — Predstave se vrše v dvorani g. Strasserja in se občinstvo vlnudno vabi, da posesti to prvo in najstarejšo slovensko igro. — Zdravo!

M. Sobota. Dramatični odsek Sokolskega društva je uprizoril v soboto 5. tm. »Nebesa na zemlji«. Predstava je bila dobra, kar dokazuje, da je bila režija v prav spretnih rokah. Dvorana je bila nabit polna. Želimo še več enakih prireditvev.

Turistika in sport.

: OASPD. V nedeljo, 13. aprila: Klopni vrh. Odpeljemo se ob 5.05 do Fale. — Jeslvine! Vsakdo dobrodošel.

Mariborske vesti.

Maribor, 10. aprila 1924.

Mariborska številka časopisa »Češkoslov.-jihoslovanska Liga«, ki prinaša velezanimive prispevke o Mariboru v češkem jeziku in z ilustracijami, je sedaj dospela v posamezno razpečavo. Člani in vsi drugi interesenti jo dobe pri tajniku Lige g. dr. V. Rapotcu (odvetniška pisarna dr. Rosina - dr. Rapotec), tel. št. 107. Priporočamo vsem, ki se zanimajo zanjo, da si jo prejkomogoče nabavijo.

O bitki pri Verdunu bo predaval v soboto zvečer predstavitelj češkoslovaške republike na slovenskem ozemlju, g. generalni konzul dr. Otokar Beneš. Kdor je količkaj zasledoval potek velikih vojnih dogodkov, zna ceniti pomen strašnih bojov za Verdun (Verden), ki so v marsičem odločili svetovno vojno. Kakor je bil Pšemisl ogromnega pomena za nekdanjo avstrijsko-rusko fronto, tako so se Francozi in Nemci levje borili za to trdnjavo. Izmed vseh mest na težko prizadetem ozemlju Francije in Belgije je Verdun največ pretrpel in videl največje strahote. V silnih bojih, ki so se vršili za vrata Pariza in notranje Francije so sodelovali tudi češkoslovaški legionarski oddelki. Oni so odločili eno izmed važnih bitk in si s svojimi neprimerimi žunaštvom priborili simpatije Francije in vseh njenih zaveznikov. Tu je padlo mnogo češkoslovaških sinov za ideal osvobođenja malih narodov, ideal, ki ga je sprejela v svoj program velika antanta. G. generalni konzul dr. Beneš, ki bo predaval na sohotni akademiji o bitki pri Verdunu, se je sam udeležil teh strahotnih bojov, zato bo njegovo predavanje tim zanimivejše. Prav posebno pa ga bodo oživele skulptorne slike, ki bodo gledalcem razkrivale najznamenitejše prizore izza velikih dni verdunskih bojov. — Zanimivo pa bo tudi predavanje bivšega dobrovoljca g. Fedora Slajmiera o dobrovoljskem gibanju. Zanimivo in aktualno zlasti v naših dneh, ko se nekateri v dvomu vprašujejo, zakaj smo hoteli novo državo in čemu smo se osvobodili?

Akademija Dobrovoljcev in češko-jugoslovanske lige v soboto v Narodnem domu ob 20. uri zvečer. Ker je zelo veliko zanimanje za to prireditvev in da se olajša poslovanje zvečer pri blagajni, so je izročilo v predprodajo vstopnice, tako da si jih lahko vsak že preje preskrbi. Vstopnice se dobijo pri gg.: Franc Majer, Glavni trg, Ignac Baloh.

Naročajte

Jadransko Stražol!

Objave.

Prihodnja odborova seja Zdravniškega društva v Mariboru se vrši v petek dne 11. aprila t. l. ob 6. uri zvečer v kolodvorski restavraciji v Mariboru.

Otepševalno društvo za mesto Maribor in okolico priredi dne 10. maja t. l. plesno veselico. Vsa društva in korporacije se naprosajo, da se na to ozirajo in ta dan ne prirejajo drugih veselice.

Film.

1. Mariborski bioskop kaže v četrtek, petek, soboto in nedeljo senzacionalno dramo v 6. dejanjih »Povratek Odiseja« z znamenitim Lucijanom Albertinijem v glavni vlogi. Film je poln napetih in izvrstno uspelih akrobatskih senzacionalnih momentov; Lucijana Albertinija najboljši film. Režija, slike, igra kakor tudi vsebina filma so prvovrstne.

Gospodarstvo.

Posojilnica v Mariboru.

Pred tednom se je vršil občni zbor enega najstarejših slovenskih denarnih zavodov, mariborske Posojilnice, r. z. z o. z. Z njeno ustanovitvijo 8. januarja 1882 se je postavil temelj slovenskemu in jugoslovanskemu Mariboru. S samim delom na narodno-prosvetnem polju ni bilo mogoče ustaviti pomembnega vala. Vsemu narodnemu delu je bilo treba trdnije podlage: narodno-gospodarsko osamosvojitve, kateri je moral nujno slediti razmah na političnem in kulturnem polju.

Nemštvo tistih let se je dobro zavedalo svoje moči, ki je temeljila na kapitalu in inteligenci, ki bi naj ostala nemška. Da se je vse spremenilo, se imamo v največji meri zahvaliti našemu združnemu narodnemu denarstvu pod vodstvom previdnih in požrtvovalnih rodoljubov, predvsem posojilnicam v Mariboru, Celju in Ptuj. — hrbitišu vsega narodnega udejstvovanja.

Mariborska Posojilnica, ki je dajala spočetka v prvi vrsti posojila proti vknjižbi in na osebni kredit, se je od leta do leta krepko razvijala. S tem je

obvarovala našega kmeta pred odvisnostjo od nemškega kapitala, po prevratu pa je prilagodivši se novim razmeram in potrebam začela v večjem obsegu obratovati z obrtnim in trgovskim kreditom, da je ojačila razvoj našega meščanstva. Z zgradbo monumentalnega Narodnega doma leta 1899 je zagotovila našemu življu težko pogrešano zavetišče vsega narodnega dela, tako, da je začelo imponirati tudi narodnim nasprotnikom.

V lanskem, to je 42. poslovnem letu je imela Posojilnica 144.196.655 Din. denarnega prometa, Zadržanih deležev je bilo 76.240 D, hranilnih vlog 15.560.781 D, Kl so se pomnožile za 1.201.414 D. Stanje posojil in kreditov se je zvišalo za din. 2.315.547 na 16.515.468 D. Tekom leta 1923 je Posojilnica sprejela 7.399.245 novih hranilnih vlog. Čisti poslovni dobiček je leta 1923 znašal 482.391 D, ter se je po 30% odkazalo splošnemu in posebnemu rezervnemu zakladu, ki sta koncem leta znašala 558.166 D, to je za 242.529 D več ko prejšnje leto. Ob prevratu Posojilnica ni imela nobenega avstrijskega vojnega posojila.

Iz svojega vsakoletnega čistega dobička in iz tekočih sredstev je Posojilnica darovala znatne vsote v narodne kulturne in dobrodelne namene, v prvi vrsti v podporo dijaštvu. V te namene je na primer v zadnjih treh letih izplačala in sicer leta 1921: 15.496 Dinarjev, leta 1922: 40.683 D, l. 1923: 114.851 D in leta 1924 iz lanskega čistega dobička že 92.000 D.

Iz delovanja mariborske Posojilnice je razvidno, da se združna oblika tudi naših največjih starih denarnih zavodov ni preživela in da lahko v vsakem oziru uspešno delujejo, če se ravnaajo po geslu: Iz naroda za narod!

Kdo je dolžan plačati točarinsko takso za II. polletje 1923? Glasom razpisa gen. dir. posrednih davkov so dolžni plačati le oni, ki so pred 15. novembrom 1923 pričeli točiti pijače, toda brez zakonske pravice, t. j., ne da bi si bili pridobili dovolitev za točenje po predpisih. Oni, pa, ki so takso za II. polletje že plačali, pa so imeli svoje obrtne pravice v redu, naj nemudoma prosijo za povračilo vplačanega zneska.

Konsumi morajo biti člani trgovskih gremijev. Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani je z

odlokom št. 7401-23 odredilo, da morajo biti konsumna društva in njih podružnice včlanjene pri pristojnem trgovskem gremiju ali zadrugi.

Obrtni vestnik.

Dobava živil za vojaško bolnico v Ljubljani. Ker se za prvo licitacijo dne 26. marca ni javilo dovolj licitantov, se vrši v pisarni stalne vojaške bolnice Dravske diviz. oblasti v Ljubljani dne 17. aprila t. l. ob 10. uri dop. ponovna javna ustmena licitacija za nabavo živil in potrebščin za vzdrževanje bolnice za čas 3 mesecev. Ta licitacija se vrši pri vsakem številu licitantov. Pogoji na vpogled v pisarni stalne vojaške bolnice v Ljubljani vsak dan ob uradnih urah.

Mala oznanila.

Pohišstvo

Istnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Serger in drug, Maribor, Vetrinjska ulica št. 2. 106

Stedilnik, solidno in lepo izdelan se v led preseljuje za 1100 Din takej proda. Naslov v upravi lista. 742 5-4

Trgovino v najem ali jo pa kupim, za takoj ali po dogovoru kasneje. Kraj postranska zadeva. Želi se edino promet kraj. Cenjene ponudbe je poslati na upravo »Tabora« pod »Agilnost 762«. 3-3

Dva odnosno eno veliko zelo svetlo sobo za pisarno išče trvdka. Cenjene ponudbe pod »Svetle seba« na upravništvo lista. 772

Deklica za vse se išče za na deželo. Naslov pove uprava. 773 2-1

PERILO

Dokazano je, da so najboljšje srajce, v največji izbiri in najsolidnejših cenah od Din 60 do 350 samo v novi trgovini

B. Veselinović & Ko. Maribor, Gospeška ulica 26

— Moda zastopana — 128

Dobava drv za vojaštvo. Na osnovi naređenja g. ministra vojne in mornarice se vrši prva ustmena licitacija za dobavo 14.840 kubičnih metrov drv v intendanturi Dravske div. oblasti za nižje označene garnizone in sicer: za ljubljanski garnizon 7400 kub. metrov, za mariborski 5100, za celjski 1500, za ptujski 300, za slovenjebistriški 260 in za kamniški garnizon 280 kubičnih metrov. Licitacija se vrši dne 28. aprila t. l. točno ob 11. uri dopoldne v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani (kasarna »Vojvodi Mišiča, objekt XIV.>). Uslovi se lahko vidijo v intendanturi Dravske div. obl., pri komandi marib. vojnog okruha (Dravska kasarna soba 17) in celjskega voj. okruha, pri komandi mesta Ptuj in Slov. Bistrica in pri upravi smodnišnice v Kamniku vsak dan ob uradnih urah.

Petek 11. VELIKA KAVARNA Petek 11.

ELITNI KONCERT

Ojačeni orkester salonske godbe J. KAPLANEK in virtuozi na citre RUDOLFI

S P O R E D :

1. »Pod zvezdnato zastavo« — koračnica (Soulan)
2. »Marijana« — valček (Gilbert)
3. a) »Jutranje razpoloženje« (Grieg)
b) »Dans le defile« (Ip. Ivanov)
4. »Lihuše« overtura (Smetana)
5. »Beethovnovi spomini« velika fant. arang. Morena

Suppe: »Pesnik in kmet« — overtura } virtuozi na
Dvoržak: »Humoreske« } citre
A. Rosa: »Planinske rože« } RUDOLFI

6. »Mignon« — velika fantazija (Thomas)
7. »Balkanski zvoki« — podpuri — (Ryemeš)
8. a) »Le Deser Tango«
b) »Klub-bar-Shimy« } PEPO WINTERHALTER

Začetek ob pol 20. uri Vstop prost.

Zahtevajte povsod »TABOR«!

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (84)

Na ustnah se mu je rezal hudoben smehljač.

— Naju preganjajo po krivicah! — stavpila starca.

— No, kaj hočeta, le potrpi! — je odvrnil Julijan. — Kristjani morate biti veseli, če vas žalijo in preganjajo — saj tako uči vaš Jezus. Kaj je časno trpljenje v primeri z večnim zveličanjem?

Starca ni bil pripravljen na take dokaze; postal je zmeden in je zašepetal v poslednjem naru:

— Avgust, mi smo tvoji zvesti sužnji. Moj sin služi kot pomočnik stratega v daljni trdnjavi na rimski meji, in predstojniki so z njim zadovoljni.

— Je tudi Galilejec?

— Da.

— No, dobro, prav je, da si me opozoril: posihodob Galilejeci, naši zakleti sovražniki, ne bodo smeli zavzemati višjih državnih služb, prav posebno ne vojnih. Tudi v tem oziru se bolj strinjam z vašim Učenikom nego vi sami. Ali je pravično, da izvršujejo rimske zakone učenci? Njega, ki je velel: »ne sočite, da ne boste sojeni«. Ali je dobro, da bi mi kristjanom dajali meč v roke in jim prepuščali obrambo domovine, ko pa je Učenik učil: »Kdor se z mečem brani, bo z mečem pokončan.« dočim je na drugem mestu zapisano: »ne zoperstavljaj se zlu z nasiljem? Glejte, to je vzrok, da smo v skrbeh za zveličanje njihove duše in jim bomo odvzeli rimsko oblast, i rimski meč; tako bodo tem lažje, neoboroženi in nezavarovani, pro-

sti vsega, kar je zemeljskega, stopili v nebeško cesarstvo...

Smeje se v svojem sren s smehom, ki je edini lahko brzdal njegovo mržnjo, se je obrnil in naglih korakov odrihal proti Apolonovemu hramu.

Starca in starca sta še vsevilj dvigala roke za njim:

— Usnili se, cesar.. Nisva vedela.. Vzami najino hišo, zemljo, vzami vse, kar imava, le najinemu sinu prizanesi..

Filozofi so hoteli stopiti v tempelj obenem s carjem; toda Julijan jih je odstranil s kretajo roke in dejal:

— Sam sem prišel praznovati in sam hočem darovati žrtev.

— Vstopiva! — se je obrnil k svečniku. — Zapni dur, da nihče ne vstopi. Procul este profanil! Neverniki naj se odstranijo!

In vrata so se zaprla tik pred nosom prijateljev-filozofov.

Libanij je molče skomignil z ramami in se namrgodil.

Junij Mavrik je odvedel prijatelje v kot portika in jim skrivnostnega obraza nekaj povedal, dotaknivši se s prstom čela:

— Razumete?

Vsi so se začudili.

— Ali je mogoče?

On pa je nadaljeval, broječ na prste:

— Bled obraz, plamteče oči, razkuštrani lasje, neenaki koraki, nejasne besede. Zatem pretirana razdraženost in huda jeza. In naposled ta bedasta vojna s Perzijci — tako mi Palade, to je že odkrita blaznost!...

Prijatelji so stopili še bližje k sebi in šepetaje nadaljevali veseli razgovor.

Salustij je stal nekoliko zadržan, motreč jih s prezirljivim usmevom.

Julijan je našel v hramu majhnega Evforiona. Deček se je razveselil, ko ga

je uzrl in mu je med bogoslužjem često pogledal v oči, smehljač se mu zaupno, kakor bi bila imela skupno skrivnost.

Ogromni kip dafnijskega Apolona se je nahajal sredi svetišča, kamor je obilno padalo sonce; telo mu je bilo iz slovnove kosti, obleka pa iz zlata, kakor na Zeusovem kipu v Olimpiji. Bog se je z glavo malce pripognil, nagibajoč kozarec z žrtvo, ki naj izprosi od Matere Zemlje, da mu vrne Dafno.

Čez sonce je preletel lahien oblak, na zlatozolti slonovi kosti so zatrepetale sence in Julijanu se je zdelo, da se bog smehlja je nagiba k njemu, sprejemajoč poslednjo žrtev treh zadnjih vernikov — starikavega svečenika, carja-odpadnika in gluhonemega prerokinjenega sinu.

— To mi bodi nagrada — je molil Julijan z otročjim veseljem — in drugega plačila mi ni treba, Apolon. Hvala ti bodi, da sem proklet in zavrnjen kakor ti, hvala ti, da sam živim in sam umiram kakor ti. Tam, kjer ljudska svojat moli — ni Boga. Ty si samo tu, v oskrupnem svetišču. O bog, sedaj ko se ti ljudje posmehujejo, si lepši nego si bil v dneh, ko so se ti klanjali! Dopusti mi, da se tistega dne, ko mi ga določijo Parke, združim s teboj, o najveselejši; daj, da umrjem v tebi, o Solnce — kakor ugaša v tvojem sijaju plamen zadnje žrtve na oltarju, Apolon!

Tako je molil cesar. Tihe solze so se mu udirale po obrazu, tihe kaplje žrtvene krvi so curkale liki solze v ugašajočo žerjavico na oltarju.

XIII.

V Dafnijskem gaju je bilo temačno. vroči veter je podil oblake. Ne ena kaplja dežja ni padla na posušeno, izžeto zemljo. Črne veje lovrik so krče-

vito drgetale in se dvigale kvišku kakor roke, ki se sklepajo v molitev. Titanski zidovi cipres so šumeli in njih šumot je spominjal na govor razjarjenih starcev.

V bližini Apolonovega svetišča sta se skozi temno oprezno plazila dva človeka. Eden je bil majhen in je imel zelenkaste, mačje oči, ki so prodirale v temo — ta je peljal za roko visokega.

— Oj, oj, oj, nečak! Se vratove si zlomiva kjesibodi v globeli...

— Tu ne zaidoš v globel, prijatelj. Zakaj se plašiš? Odkar si se krstil, si postal čisto babji.

— Babji! Ko sem v hirkanijskih gozdovih lovil medvede in nosil golji suhico pri sebi, mi je srce utripalo enako merno. Tu pa je drugače. Le čakaj, nečak, se še skupaj zagugava nekje na vislicah!...

— No, no, molči vendar, morec!

Mali mož je iznova potegnil za sabo velikana, nosečega na prsih ogromen sveženi slame in lopato v roki.

Dospela sta do zadnje strani svetišča. — Glej, tle. Najprej z lopato. Notranjo leseno steno presekaš s sekiro — je zašepetal možiček, otipavaje skozi grmovje luknjo, ki je bila površno izdelana z opeko.

Udarci lopate so se izgubljali v šumu vetra. Zdaici se je oglasil krik, podoban jok bolnega otroka.

Velikan je vztrepetal in izpustil sekiro.

— Kaj je to?

— Hudi duh! — je vzkliknil možiček in izbulil od strahu zelene mačje oči, oprijevši se tovariša za obleko. — Oj, oj, ne ostavi me, striček!...

— Pa to je sova. Kako sva se prestrašila!

(Dalje prih.)